

OBSAH

Předmluva	11
Přehled nejdůležitějších značek	13
PRVNÍ ČÁST	15
1. Základní algebraické struktury	15
1.1. Úvod	15
1.2. Kartézský součin, relacé, zobrazení	18
1.3. Algebraická operace. Algebraické struktury	23
1.4. Vlastnosti binárních algebraických operací na množině	24
1.5. Struktury s jednou vnitřní operací	29
1.5.1. Grupoid	29
1.5.2. Pologrupa	30
1.5.3. Grupa	30
1.6. Struktury se dvěma vnitřními operacemi	31
1.6.1. Polookruh	31
1.6.2. Okruh	32
1.6.3. Obor integrity	34
1.6.4. Těleso	35
1.7. Izomorfismus	37
1.8. Homomorfismus	38
1.9. Závěr	39
2. Matice. Základní pojmy a definice	40
2.1. Úvod	40
2.2. Definice matice. Základní pojmy	41
2.3. Rovnost a nerovnost mezi maticemi	47
2.4. Transponování matic	49
2.5. Další druhy matic	51
3. Násobení matice číslem. Sčítání matic	56
3.1. Násobení matice číslem	56
3.2. Sčítání matic	58
3.3. Aditivní grupy matic	62
4. Lineární prostor	63
4.1. Základní pojmy	63
4.2. Lineární závislost	65

4.3.	Báze a dimenze	67
4.4.	Izomorfismus lineárních prostorů	72
4.5.	Lineární podprostor a jiné podmnožiny	74
4.5.1.	Lineární podprostor	74
4.5.2.	Jiné podmnožiny	75
4.6.	Lineární prostor se skalárním součinem. Izomorfismus	75
4.7.	Vyjádření skalárního součinu souřadnicemi	77
4.8.	Skalární součin dvou matic	78
4.9.	Některé metrické vlastnosti vektorů	79
4.10.	Normy vektoru a matice	81
4.11.	Vnitřní součin vektorů a matic	84
4.12.	Ortogonální vektory	84
4.13.	Ortogonální báze a ortogonalizační proces	86
4.14.	Vzdálenost daného vektoru od daného podprostoru	88
5.	Násobení matic	91
5.1.	Definice součinu matic	91
5.2.	Vlastnosti součinu matic	94
5.3.	Součin a transponování matic	101
5.4.	Kontrola numerických výpočtů	103
5.5.	Souvislost s vnitřním součinem	107
5.6.	Mocniny matic	108
5.7.	Maticové polynomy	110
6.	Inverze matic	113
6.1.	Existence inverzní matice	113
6.2.	Adjungovaná matice	119
6.3.	Určení a vlastnosti čtvercové inverzní matice	122
6.4.	Určení a vlastnosti obdélníkových inverzních matic	129
6.5.	Dělení matic	134
6.6.	Matice ortonormální a unitární	135
7.	Hodnota matice	138
7.1.	Vlastnosti a význam hodnoty	138
7.2.	Elementární úpravy matice	140
7.3.	Určení hodnoty matice	143
7.4.	Převedení matice na diagonální tvar	146
7.5.	Hodnota součtu a součinu dvou matic	151
7.6.	Ekvivalence matic	155
7.7.	Hodnota součinu $^T a a$	156
7.8.	Nulový součin dvou matic	157
8.	Soustavy lineárních algebraických rovnic	158
8.1.	Základní pojmy	158
8.2.	Podmínky řešitelnosti a určenosti	159
8.3.	Řešení homogenní soustavy	162
8.4.	Řešení nehomogenní soustavy pro $h = n$	166
8.5.	Řešení homogenní soustavy pro $h = n - 1$	169
8.6.	Řešení obecné nehomogenní soustavy	170
8.7.	Poznámka k řešení nehomogenní soustavy	173

9. Formy	175
9.1. Lineární formy	175
9.2. Bilineární formy	176
9.3. Kvadratické formy	178
9.4. Definitnost kvadratických forem	179
10. Lineární transformace	182
10.1. Definice lineární transformace	182
10.2. Lineární zobrazení.	183
10.3. Transformace souřadnic při změně báze	184
10.4. Lineární transformace forem	186
10.5. Ortonormální a unitární transformace	187
11. Charakteristické veličiny matice	188
11.1. Základní pojmy	188
11.2. Struktura charakteristické rovnice	192
11.3. Některé věty o charakteristických číslech a charakteristických vektorech	193
11.4. Zvláštní případy	198
12. Některé numerické metody	200
12.1. Úvodní poznámka	200
12.2. Podmíněnost a stabilita	200
12.3. Gaussova eliminační metoda	205
12.3.1. Přímý chod	207
12.3.2. Postup se zpětným chodem	207
13. Rozdělené matice	209
13.1. Úvod	209
13.2. Výpočet čtvercové inverzní matice pomocí submatic	209
13.3. Dílčí řešení soustavy n lineárních algebraických nehomogenních rovnic o n neznámých	210
13.4. Řešení úloh s komplexními maticemi	211
13.4.1. První varianta	211
13.4.2. Druhá varianta	214
13.4.3. Třetí varianta	214
13.5. Částečná záměna proměnných	215
 DRUHÁ ČÁST (APLIKACE).	 216
14. Vyšetřování empirických funkcí tabelární metodou	216
14.1. Úvod	216
14.2. Princip metody	216
14.3. Obecný příklad	219
14.4. Numerický příklad	221
15. Užití v elektrotechnice. Řešení soustav lineárních elektrických obvodů	225
15.1. Základní označení	225
15.2. Topologické základy	226

15.3.	Maticové vyjádření vztahů mezi uzly, větvemi a smyčkami	232
15.3.1.	Souvislost smyček s větvemi	233
15.3.2.	Souvislost větví s uzly	235
15.3.3.	Souvislost smyček s uzly	237
15.4.	Řešení soustavy lineárních elektrických obvodů	240
15.5.	Metoda smyčkových proudů	244
15.6.	Metoda uzlových napětí	248
15.7.	Jiné varianty metody smyčkových proudů a metody uzlových napětí	249
15.7.1.	Metoda smyčkových proudů	249
15.7.2.	Metoda uzlových napětí	250
15.8.	Historická poznámka	251
15.9.	První příklad	253
15.9.1.	Řešení metodou smyčkových proudů	253
15.9.2.	Řešení metodou uzlových napětí	256
15.10.	Druhý příklad	258
15.11.	Třetí příklad	261
15.12.	Dělení obdélníku na čtverce	265
16.	Užití v elektrotechnice. Lineární čtyřpóly	273
16.1.	Základní pojmy	273
16.2.	Zvláštní případy	277
16.3.	Řazení čtyřpólů	279
16.3.1.	Sériové řazení	279
16.3.2.	Paralelní řazení	280
16.3.3.	Kaskádní řazení	281
16.3.4.	Sériově paralelní řazení	282
16.3.5.	Paralelně sériové řazení	282
16.4.	Některé jednoduché pasívní čtyřpóly	283
16.5.	Vzájemná souvislost matic charakterizujících čtyřpól. Matice nejdůležitějších pasívních čtyřpólů	287
17.	Užití v mechanice. Výpočet rozložení vztlaku po rozpětí křídla	288
17.1.	Úvod	288
17.2.	Přehled označení	288
17.3.	Prandtlova teorie nosné čáry	289
17.4.	Multhoppova úprava	291
17.5.	Obecný postup	293
17.6.	Osově a středově souměrné rozložení	296
17.6.1.	Osově souměrné rozložení	297
17.6.2.	Středově souměrné rozložení	299
18.	Různé aplikace	302
18.1.	Ještě k elektrotechnice a mechanice	302
18.2.	Ukázka z kryptografie	302
18.3.	Aplikace v ekonomice	305
18.3.1.	Meziodvětvové vztahy	305
18.3.2.	Komplexní spotřeba surovin	305
18.3.3.	Lineární optimalizace	307
18.4.	Některá další použití	397

TŘETÍ ČÁST (DODATKY)	309
19. Determinanty	309
19.1. Základní pojmy	309
19.2. Obecné vlastnosti determinantu	315
19.3. Násobení determinantů	316
19.4. Některé obecné věty	317
19.4.1. Laplaceova věta	317
19.4.2. Binetova-Cauchyova věta	317
19.4.3. Sylvestrova věta	318
19.5. Výpočet determinantu	319
19.5.1. Determinant řádu 2	319
19.5.2. Determinant řádu 3 (Sarrusovo pravidlo)	320
19.5.3. Rozvedení determinantu podle prvků jedné řady	320
19.5.4. Rozvedení podle prvků jedné řady po předchozí vhodné úpravě	321
19.5.5. Užití Laplaceovy věty	321
19.5.6. Numerický výpočet determinantů vyšších řádů	322
19.5.7. Smršťování determinantu	322
19.5.8. Odhad hodnoty determinantu	326
19.5.9. Užití Schurových formulí	327
19.6. Některé speciální determinanty	328
19.6.1. Determinant souměrný, polosouměrný, skoro polosouměrný, popř. hermitovsky souměrný, polosouměrný, skoro polosouměrný	328
19.6.2. Ortogonální a ortonormální determinant	328
19.6.3. Adjungovaný determinant	329
19.6.4. Vandermondův determinant	331
19.6.5. Cyklický determinant	331
19.6.6. Jacobiův determinant a kontinuant	331
19.6.7. Vroubený determinant	332
19.6.8. Gramův determinant	332
19.6.9. Hurwitzovy determinanty	333
20. Základy analýzy matic	335
20.1. Maticová funkce	335
20.2. Základní pojmy z diferenciálního a integrálního počtu	337
20.3. Některé věty o derivování matic	342
Slovníček z elementární teorie matic a množin	346
Literatura	349
Rejstřík	355